

1909-1917

Corren veus de que En Maura pujarà al poder. El seu recent discurs sobre la qüestió internacional li ha obert les portes que se li havien tancat. A la plaça de toros de Madrid, el dia del discurs d'En Maura, els organitzadors de l'acte hi havien col·locat, en lloc preferent, un gran rètol que deia: Viva el Rey. Semblava un desagravi. En Maura, davant d'aquelles lletres, pot-ser va sentir la punxada de l'humiliació. De totes les qualitats atribuïdes a En Maura, només n'hi restava una: l'orgull. I l'orgull d'aqueix home és trencat avui per la seva actitud de fill pròdig.

Nosaltres creiem que la tornada d'En Maura al poder és possible, i fins probable. A Madrid s'ha format al voltant de la qüestió internacional una atmòsfera tèrbola, carregada, tempestuosa. Una colla d'elements poderosos multipliquen les imprudències i les provocacions als Estats aliats. Seguint per aqueix camí, es pot anar a la catàstrofe.

Davant d'aquesta perspectiva, En Maura és el governant indicat. I no pas indicat per a evitar la catàstrofe, sinó per fer-la més grossa. Ningú no concebeix al bon senyor García Prieto en mig d'episodis dramàtics. Al contrari, En Maura, en aquests episodis, es troba, com el peix a l'aigua, en el seu element.

Si l'any 1917 ha d'ésser un any vermell per a Espanya, cal que pugui al poder l'home del 1909. Val a dir, però, que allò que, fa vuit anys, va ésser una setmana tràgica, ara pot ésser un any tràgic. En Maura és un polític de mal averany.

L'ENGUNIA RUSSA

UAN esclatà la revolució, els pessimistes donaren per desfeta la força agressiva russa. Començaria un període caòtic de lluites nacionals, entre moderats i extremistes, descuidant o perdent els valors militars. Ningú pensava amb una pau separada; ans al contrari, se creia que l'alçament havia estat produït—apart l'eficàcia d'una labor revolucionària de cinquanta anys—per la fam i el desig de contenir i castigar la traïció. I ara, malgrat els telegrames curosament optimistes que arriben de Petrograd, l'engunia per Rússia omple les cancelleries i els pobles aliats.

La nota del Comitè Executiu d'Obrers i Soldats, representa una demanda de pau general, que pot convertir-se en separada. Començaren rebutjant aneixions i indemnitzacions. Era tolerable, sempre que el desig de no trencar el *statu quo ante bellum* no representés la continuació d'una tirania sobre una nacionalitat. Però la voluntat pacifista del no anexionisme ascendí a la demanda de una pau general imposada per les democràcies a tots els governs bel·ligerants. ¿Què resta ja per a una voluntat de pau separada?

Heus-aquí com se produeix el fenomen d'una revolució radicalíssima amb ànima conservadora. La francesa anà de dintre a fora, de París a la França, de la França al món. La guerra contra la tirania—la guerra santa—fou el seu poder executiu, i si els soldats de la Revolució portaven en la motxila el bastó de mariscal, també la taula dels Drets de l'Home. Fou una revolució centrífuga i pròdiga. La russa, en canvi, se contrau, se reclou dintre Rússia, i entre la pau per a afirmar el nou règim tranquil·lament i la guerra contra la tirania alemanya, preferix la pau. Així se desentèn del món, produint-se la primera insolidaritat revolucionària, negant-se el caràcter universalista que contenien totes les revolucions. Conservem lo guanyat—és el crit revolucionari,—desentenenent-nos de lo que els homes facin. En el fons d'aquests obrers i soldats del Comitè Executiu, se belluga una animeta burgesa.

La pau, la pau per damunt de tot! Però aqueixos revolucionaris ¡lluitaven exclusivament sota el zarisme per una més segura i forta alimentació? No? Doncs ¿per què neguen la santetat i la eficàcia dels principis espirituals que està resolent aquesta guerra? El triomf dels aliats ¿enclou una represàlia—la revolució també ho fou una represàlia—per les crueltats, despotismes, vexacions i crims germànics? Sí? Així els pacifistes russos absolveixen als alemanys de lo que no perdonaren al zarisme. El triomf dels aliats, ademés ¿implica la minva del militarisme i l'afermament de la pau futura? Doncs ¿per què prefereixen una pau precària, després de la qual persistiria l'antiga vida pretoriana, a una permanent?

Els revolucionaris russos, exigint la pau neguen el contingut espiritual de la guerra, refermant així el seu conservadurisme. Se lluita, segons ells, per imposició dels governs als governs, naturalment, que no ho fan per idealisme, sinó per interessos o per ambicions. El senyor Maura, que manté el mateix pensament, podria pertèixer al Comitè Executiu de Petrograd.

Aquest Comitè, s'objectarà que no és la revolució. Certament, però avui és la seva representació, i la traïció del Comitè seria la traïció de la Revolució. I així els revolucionaris donarien la mà a la zarina, princesa de Hesse, i an En Protopopof i Raspoutine, els de la pau separada, que hauran vingut a ésser els profetes del Comitè Executiu de Obrers i Soldats.

PARADOX

Un llibre d'En Mella

ON Joan Vázquez de Mella, orador espanyol, està preparant un llibre. Ja fa anys, molts anys, que els admiradors del home-trò anunciaven que el seu ídol ha de publicar uns llibres lluminosos i meravellosos. Com que el temps passa i els llibres no venen, la gent ha començat a creure que això dels llibres d'En Mella és un mite.

Però aquesta vegada va de bò. Al menys, ho hem de creure així. Es el propi fenomen en persona qui acaba d'anunciar solemnement en un discurs al Cercle Jaumí de Bilbao, la nova de la pròxima publicació del llibre. Fins ha dit quin és el tema. El tema és la qüestió del regionalisme. El senyor Vázquez de Mella troba que les propagandes catalanistes i biscuitarres estan enverinant les aigües sanes del regionalisme espanyol. I per a contrarrestar els funestos efectes d'aqueix enverinament, el nostre home, millor dit, l'home dels jaumins, ha pres el determini d'escriure un llibre.

En l'obra, encara inèdita i ja famosa del capítol carlo-luterà, resta provada l'existència i la substancialitat de la nació espanyola, la qual, al seu dir, no és creació de cap estadista, sinó de producte espontani de l'història i la naturalesa. (Cal advertir que Portugal entra dins la nació espanyola, segons En Mella.) Després prova que el regionalisme ha de començar per reconèixer la superior unitat d'aqueix tot nacional que constitueix el gran tronc secular d'on surten les branques o sigui les regions.

Don Joan Vázquez de Mella oposa, com ja ha dit en altres ocasions el *nacionalisme regionalista*, que parteix l'Espanya—nació dividida en regions—al *regionalisme nacionalista*, que, segons En Mella, cau en l'error de convertir en nació aquelles entitats col·lectives que, com Catalunya i Basconia, no són altra cosa sinó humils regions.

Tal és, amics i companys, el descobriment

prodigiós d'En Vázquez de Mella. Sembla, al primer cop d'ull, que la teoria d'aqueix senyor és més vella que l'anar a peu, i que tots els regionalistes descolorits de la *bien entendida* venen a dir la mateixa cosa. Però nosaltres no gosem afirmar que això que el senyor Mella ha descobert és la pólvora, perquè tenim por que el terrible amic *Robledillo*, d'*El Correo Catalán*, ens aboqui damunt un xàfec d'inventives de les que sempre té a punt per a castigar als qui s'atreveixen a discutir l'indiscutible capítol jaumí—jaumí contra don Jaume—apocalíptic orador i publicista inèdit don Joan Vázquez de Mella.

FULMEN

Sang de senyor Esteve

TOT manso, manso, el senyor Esteve va tenir un enredo a la seva joventut. Una cosidora del veïnat li comprava a fiar tot el fil que consumia, i quan el compte va ésser molt gros i el senyor Esteve va perdre l'esperança de fer-lo efectiu, va cobrar-lo en especies. Des d'aleshores que no li donava més bèta a crèdit, sinó que feien toquem i toquem.

El resultat d'aquestes operacions mercantils, fetes a la rebotiga de «La Puntual» va ésser un xicot ros, desnarit, atacat d'un cansament que ja s'endevinava seria crònic.

Aquell marrec va fer-se gran, va casar-se i va tenir un fill. Aquest nét del senyor Esteve és ja tot un home, ha llegit molt, ha estat més de deu kilòmetres endins de França i té una carta d'En Malato. Treballa de fadrí sastre, ofici de força seure, i és secretari de una societat obrera, càrrec de força parlar.

Avui hem tingut una conversa amb ell respecte a la guerra actual. Ens ha dit poc més o menys lo següent:

—Jo sóc enemic de la guerra perquè és una barbaritat que es matin germans amb germans i si el govern volgués enredar a Espanya en aquest conflicte, nosaltres pendriem el fusell per a armar una revolució que tot ho anegués en sang.

—Ja es veu, ja, que s'ou pacifista.
—Molt. Per la pau jo em jugo la vida.
—I no us la jogariu per la llibertat?
—Romanços! No ho hem d'ésser els obrers carn de canó. En aquesta guerra els rics porten als pobres al matadero com a colles de xais i nosaltres no ho volem ésser de comparses.

—Però diu que el militarisme prussià...
—Deixi'l estar el militarisme. Ja s'acabarà quan els soldats facin la vaga de braços caiguts. Nosaltres no hi estem per això de la llibertat humana que al cap-de-vall és només un mirallet per a agafar aloses. Nosaltres, vaga de tant en tant i a guanyar un ral més treballant mitja hora menys.

—Hi ha qui diu que d'aquesta guerra n'ha de sortir una transformació social que farà avençar l'ideal socialista en un any lo que no hauria avançat en un segle.

—Tonteries dels somnia-truites. La guerra no cura mai res i tot plègat, si nosaltres no ens enredem, podrem guanyar-hi un augment de jornals i una reducció d'hores.

—Per què?
—Perquè amb tants homes com maten o esguerren, vindrà la *ganga* d'una manca de braços que ens permetrà guanyar les vagues que farem per a que ens donguin més jornals i ens facin treballar més poques hores.

Després d'aquestes explicacions, comprem perfectament que el nét del senyor Esteve sigui *neutralista*.

JEPH DE JESPU

¡Santa Rusia!

Hi tenéis a esa Rusia que os daba miedo, hombres de libertad, soldados de la buena legión. Rusia está de más en la Entente—refunfuñabais.—Ese imperio knutocrático es nuestra pesadilla y nuestro oprobio. El zar de Moscú es más nefasto y más trágico que el César de Berlín. La bestia negra de

Tsarkoie-Selo es peor que la bestia roja de Postdam.

La Rusia cosaca y asiática cegaba vuestros ojos con un humo de sangre y de corrupción. Nicolás era señor de 150 millones de cabezas de ganado humano. El padrecito reinaba sobre una inmensa cuadro, sobre una vasta y triste prisión. La zarina omnipotente apacentaba a sus mágicas princesas de ojos azules en el sueño de ser como su madre emperatrices. Las altivas damas reinas de largas provincias, después de haber abrazado a los cocheros y hasta a los caballos de sus troikas, se iban a coquetear con sus principescos amantes al Ermitage. Los grandes Duques, amados por las tziganas y por las bailarinas del Aquarium, sacudían sus murrias polares en los brazos de Tina Cavallieri y Alejandra Borisoff. Y entre tanto las fortalezas y los presidios reventaban de hartos. El *caviar* ponía sus huevos sobre todo lo que se escribía. El pueblo tallable, corveable y bastonable caía de rodillas sobre la nieve del jardín Michel, o corría la Newsky infinita pidiendo piedad al padrecito. Y el padrecito, por boca de Trepoff, el hombre rojo de 1905, contestaba: «Al pueblo, tralla y metralla». Y por boca del gran Duque Vladimiro diciendo que para asegurar el orden era necesario unir a Petrogrado con Moscú por medio de una línea de cadalsos. Pedro el Grande desde su caballo encabritado amenazaba con su látigo absoluto a la Constitución y a la Duma. Y en la sábana sin fin de la estepa el destino había escrito: *Nihil*.

Nada, nada; más que servidumbre y barbarie, rosario y knut, oh ruso de corazón pacífico, res de no escasas lanas. Nada, sino cosacos y ergástula, sino zares Sardanápalos y grandes Duques carniceros, sino Alejos y Cirilos y Pedros de estómago más ancho que su imperio.

Pero ahora la tortilla ha dado vuelta. Gracias a vuestro soberano, oh ilustre Rodianko, oh intrépido Miliukoff, o popular Karenski, oh soldados y obreros del Comité de salud, de la causa santa. El padrecito rojo, el padrastrazo del bastón ha caído. ¡Hurra! ¡El imperio ha muerto! Rusia ha resucitado. Celebrad esta Pascua con vuestras balalaikas. *Dobry Pasca*. Dad hospitalidad en los hoyuelos de vuestras mejillas a los voladores besos vírgenes de Moscovia. El ruso es libre desde Turkestán hasta el Mar Blanco, desde Polonia a Vladivostok. El hombre libre sobre la gleba libre. ¡Oh glorioso san Miguel Bakounin, arcángel de la espada de fuego! ¡Oh profético conde León, águila de Yasnáia Poliana! ¡Oh moribundo Kropotkin, príncipe desterrado, cómo habrás sonreído entre las nieblas de Londres, cómo se habrán estremecido tus frondosas barbas rusas y cómo habrán llameado tus agudos ojos científicos detrás de tus gafas de hechicero!

El coloso mitad asiático y mitad europeo ha despertado de su letargo bárbaro. Las fuerzas anticoscacas, las fuerzas de la claridad y de la luz han vencido a las fuerzas tenebrosas. Gorki reina sobre la Rusia deszarificada. Kropotkin, el príncipe filósofo y anarquista, es actualmente emperador. Las abuelas de la Revolución, salidas de los presidios de Dostoyuski, se miran ahora en los espejos en que se miraban antes la princesa Olga y la princesa Taliana. La blanca sangre se le ha helado en las venas al aristocrático Neva. Los duros e insolentes byardos se han vuelto como corderos. ¡Ellos con su sangre blasonada! Pero, ahora todos somos iguales. Iguales los izvoschichts y los grandes Duques. Iguales el stikarión de un patriarca y la zalea de un pastor de Daghestán.

Oid al pueblo que Turgueneff y que Ibsen habian condenado a eterna esclavitud por estar falto de entusiasmo. Ved como expansiona su pecho el ilota oprimido. ¡Abajo la knutocracia! ¡Abajo la Rusia antirrusa! ¡Abajo las zarinas ninfómanas y las princesas borrachas! Abajo los germanófilos traidores! ¡Abajo los prelados del Sínodo y los validos granducales! Oid esto y ved como se desploma el señor del knut, rota la corona imperial, roto el cetro autocrático y absoluto. No más popes, no más úkases, no más knut. Doble llave a las puertas del Asia para que no vuelva el bárbaro. Y tú, zar rojo, zar de sangre, zar de las estepas, emperador de los desiertos de nieve, señor del eslavo esclavo, pólvora coronada, tiembla. Porque el mujick ha levantado contra tí su azada y te va a cavar la cabeza. Porque hasta

el cosaco se ha insurreccionado contra tí, y su caballo encabritado te va a abofetear con sus patas delanteras y va a hacer saltar sobre el empedrado tus sesos.

ANGEL SAMBLANCAT

EL PAPER

RA resulta que estem abocats a un conflicte, per manca de primeres matèries per a la fabricació del paper i per escassetat d'aquest, tement-se que arribi un moment en que se hagi d'establir una interrupció en la premsa.

Es aquest el moment en que's posa en clar la gran equivocació, l'error funest, el desgavell pintoresc que significava la mida d'ajuda que envers alguns diaris que l'acceptaren, acordà el Govern anterior—on hi havia també l'Alba, l'homogènit que ara es queixa tant—i que no ha servit més que per a que en ales de la disbauxa, el paper s'acabi més depressa. Ve't-aquí lo que hi hem guanyat.

Sempre hem cregut que aquest era un problema que havia de resoldre la premsa per ses propies forces, segons els seus recursos. Amb aquests haurien vingut la reducció de planes, fegint d'aquests excessos de anuncis a tota plana i d'aquesta competència de a veure qui en dona més, que fóra ridícula si no l'hagués fet tràgica el moment en que té lloc.

Podien anar gastant, com hi ha món! Ara se'n penediràn. Però ja qui se li acut fiar-se de les previsions de l'Alba?

Els—els pobres diaris menaçats—els protegits sí que ara poden ben dir que estan en una situació galdosa!

Perquè, además, el públic no té esment de aquesta gravetat. L'han acostumat al despil-

farro de paper, fent uns diaris que, de moltes pàgines, de tantes, desseguida es veu que no saben amb què acabar-los d'omplir, i ara voleu que el públic cregui que no hi ha paper? Ja ho veig difícil, francament.

Si fins ara han tingut paper suficient per a destinar una pàgina tota sencera al anunci de *Judex* o d'una botiga de modes i per a fer números de 24 planes o edicions diaries de vuit, de deu, de dotze ¿com podran convèncer al públic que aquesta crisi de paper ja vé de lluny?

I és evident que cap empresa periodística hauria sigut tan malgastadora, si no hagués vist que l'avenç de la diferencia de preu que satisfieia el Govern li guardava les espatlles.

Ergo aquesta mida defensada i duta a termes de realitat per l'Alba, és la causa immediata de que la crisi del paper s'hagi agravat en poc temps.

Ergo...

Anem a dir que la premsa és un xic incorregible.

Ara mateix, amb motiu de la situació difícil que atravessen els diaris, *La Vanguardia*, tot comentant-la amb un tò serè i mesurat ja que an ella no li atany, predicava, amb molt bon sentit, la economia en el gasto del paper. I a continuació gastava prop de dugues columnes per un article d'En Salaverria!

MARCEL

Sonata LXIII

Si En Noguera Oller estigués d'ullera, podria recomençar els seus crits de profeta del segle XIX.

«Encara no us en heu adonat, ciutats, de que ara les clavegueres van per sobre els empedrats.»

No, no ens en hem adonat, ni volem adonar-nos-en. A nosaltres qui ens empeta la base, tenint aquest trumfo de la neutralitat, amb Datos, Prietos, Romanones, Mellas i Mauras que ens fan l'ullet si el contrari vol enredar-nos per a entrar a un jòc noble i lleal.

No me hable usted de la guerra!

Fu! fu! fu! Gibraltar, Pep Botella, el Maine...

A cau!

Perfectament, erem a que les clavegueres van per sobre els empedrats, i qui diu les clavegueres diu els duros, i qui diu les rates de claveguera diu els *croupiers* i els taverners i els cafeters i tots els que mamen de aquesta dida que es nomena set-i-mig i de tant en tant té *casos*. Però amb el set-i-mig no n'hi havia prou. Els senyors dels cercles aristocràtics ens volen civilitzar. Proverem amb el jòc de pilota. Fallida; és un jòc que dura massa. Rumiem-ne un altre i s'empescaren les curses de cavalls.

Que si arrelaran? No han d'arrelar! El senyor que per un duro cobra trenta dugues pessetes n'hi deixa seixanta quatre, no falla. Ah! i protegides per tot un senyor duc de Toledo. El primer fomentador del regne.

Fomentador de què, dieu?

Homes, fomentador de la cria de cavalls de cursa, com jo podria ésser-ho de cavalls d'oros.

Mireu: que aquests senyors de l'«Equestre», de «Caçadors», del «Liceo», etc., etc., se juguin els diners ells amb ells, que s'entretinguin a veure si els surt punt real al *baccarat* o a envidar-se al *pocker*, trobo que pitjor per a ells, però, en fi, el diner és rodó i deixem-lo que rodoli. Ara que ens agafin als pobres salta-taulells i als estudiants i a tants altres i amb l'esquer d'un luxe estúpid els atreguin a un camp de jòc i els fiquin a la gola d'una fera que els deixarà sense camisa, fera en forma de finestrata on se fa posta si guanyarà el pollí del fill del comte de Romanones o el del duc de Toledo, això no. No, no i no.

Que ho fan a França i a Anglaterra i en altres llocs. Fan mal fet. Aprenquem d'ells lo bo i no lo dolent. Com estan, en aquelles terres, de curses de braus? Que ens han vingut a emmatllevar el catolicisme estúpid? Que ens demanen per a regir-los, als Mauras, als Datos, als Lerroux, als Romanones? No, eh? Doncs seguim el seu exemple.

Si tenim un poll, gratem-nos i passem-nos la pinta espessa, no siguem tan simples de posar-nos-en altres al mig de la cabellera.

I això és lo que estem fent. Toros, capellans, set-i-mig, militarisme, covardia davant tot, falta de sentit de patria... i ara un altre jòc nou.

Saben què? Tingui!

Diu que obriran les Corts. I cà! Bevem-hi.

MORITZ XV

Notes de fóra

Sant Joan de les Abadesses.—La passada setmana tingué lloc en aquesta vila un judici verbal contra un pacífic veí, per no haver-se descobert al pas d'una processó que crec en diuen de *Lletanies*.

Nostrè mossèn Remena es va acreditant cada dia més d'intolerable i inquisitorial i crec que encara té d'apendre la màxima «perdoneu les ofenses del pròxim», si ofensa en dita acció hi cabia, ja que dit morigerat veí ni estava aturat mirant-se la manifestació catòlica, ni passava pel mateix carrer d'aquella, com ho demostrà i es donaren bofetades les mateixes declaracions dels quatre ensotnats que hi aportà per testimonis.

Té sort mossèn Remena que topà amb persona que no és amiga de brega, que segons qui, ja li hauria costat cara sa brometa; però actes aixís fins es fan necessaris per a fer caure la vena dels ulls d'alguns ignorants que encare hi creuen i al mateix temps ens ensenyen les urpes d'aquests aligots que el dia que poguessin governar ressuscitarien els temps del tristament cèlebre inquisidor Torquemada.

Per aquest camí podria ésser que mossèn Remena fés aquí la mateixa fi que va fer al Vila. Els veïns d'aquesta vila són molt tolerants, però que no els esperoni gaire, que també aquí hi han pedres i podria repetir-se la segona edició del poble d'on tingué de marxar.

El tribunal, com és natural, fallà a favor del demandant.

N'hi han que per convicció o hipocresia fins fan l'escudella amb aigua beneïta, i de fanàtics o convencionalistes aixís no cal fiar-se'n.

UNA "IDEICA"

El descobriment és trist, més ¿per què anà amb reticències?

Això de les subsistències no té remei, ja està vist.

Per trampes que'l Govern faci, per combinacions que intenti, per més que digui, que inventi,

que furgui i que s'escarraci, la cosa seguirà en peu,

i, a pesar de tant brega, ni'l bou s'embarcarà

ni'l pa baixarà de preu.

¿Com, a semblant situació la pobre Espanya ha arribat?

Tot-hom ho sab: s'ha abusat massa de l'exportació.

I oberta a tot raig l'aixeta, quan s'ha volgut tancar, al fi,

ja no teníem aquí ni un cigró ni una mongeta.

Ara bé; en que escorreguts, gracies a agenes codícies,

de coses alimentícies, ¿hem de dar-nos per perduts?

No!... Acceptem la lluita amb *alma*

i, sense mirà endetràs, prenem fredament el cas

i estudiem-lo amb tota calma.

Pesi a les visions paoroses amb que'ns oprimeix la guerra,

¿no és aquí encara la terra de les vinyes més famoses?

¿No's queda el suc perfumat que al cor dels raïms es cria,

i en uns llocs és malvasia i en altres llocs és Priorat?

Doncs, posem-nos sobre sí i diguem tots, copa en mà:

—Aquí ens podrà faltar pa, però no ens faltarà vi.—

Savia dolça i beneïda, si dignament dúu el seu nom,

el vi, com ja sab tot-hom, és la meitat de la vi-da.

¿Que se'ns tanquen les cavernes on se couen els pans cars?...

¿Mentres no's tanquin els bars i's conservin les tabernes!...

En els temps que atravessem, i més en aquest país,

hi ha que pendre-ho tot aixís.

¿No podem menjar?... Beurem.

Que'l vi, tot sol, no és creïble que alimentí? No? Friolera!...

El còs és una caldera, i el que vol és combustible.

Lo dit. Els plats, a recó; prou fregits, abaix la sopa

i vinga l'elegant copa i'l democràtic porró.

Direu que, bevent, pot-se el cap se'ns enterboleixi...

i la mona compareixi...

¿Millòl!... Això és lo que convé!...

Un Govern abominable i una situació arxi-trista...

perdre'ls un rato de vista, ¿voleu rès, més agradable?

C. GUMA

Hindenburg II

El senyor Esteve. —Bravo, noi!... Te mereixes un clau'...

DE LA VIDA QUE PASSA

Fa quatre anys, vaig declarar-me independent.

Vaig llogar un pis per a mi sol. No era cap paradís, ni tan sols una torreta. Però, no estava malament del tot. Cinc duros em costava, que religiosament pagava cada primer diumenge de mes.

Es veritat que no havia estat repintat feia temps, i que hi mancaven claus per a tancar els dormitoris, i que hi havia cinc vidres escanters, i que les barra-lleves no tancaven bé. Mes, això què hi feia? Com que no hi havia de fer lluir el meu mobiliari, no era imprescindible el decorat, ni tenia necessitat de barrar les portes interiors, i posant amb pastetes uns paperets als cantons dels vidres tarats, vaig dissimular aquells desperfectes. A copia de punys, cada dia, bé o malament, feia funcionar les barra-lleves.

Però em va exigir, el propietari, un dipòsit de deu duros.

—D'on vol que'ls tregui, jo, deu duros?— vaig dir-li.

—Estic molt escarmentat; i no pensi en tenir el pis si jo no tinc abans els deu duros.

Vaig cercar-los i vaig fer-ne entrega, a canvi d'un paperet.

—Es molt trist—vaig dir jo—haver de dependre'm d'una cantitat aixís.

—Ah! vostè no se'n desprèn; aquestes diners sempre seràn seus.

—Però no me'n podré servir mai.

—Pensi que són estalvis fets i que'ls té en lloc segur, com si diguessim a la caixa d'estalvis.

—Es que a la caixa em guanyarien quelcom, i a casa de vostè...

—I ara! Quina misèria!

Fa dos anys va pujar-me el pis de cinc pesetes.

Paciència!...

Fa cinc mesos va pujar de mig duro més.

Paciència!...

Ara va dir-me que no podia esperar més temps a fixar-lo en set duros.

Vaig acabar la paciència i vaig donar comiat al propietari.

—Del dipòsit me'n haig de retenir deu pesetes per desperfectes causats a l'immoble.

—Què diu? Si l'he deixat tal com el vaig trobar.

—Hi ha cinc vidres escantonats i manquen dues claus.

—No sab que així estaven els vidres? Jo sols vaig enganxar-li aquells paperets. I les claus no me les va entregar.

—Perquè no reclamava, doncs?

—Perquè no'm creia que hi hagués tanta mala fe. Per altra part, encara que lo que vostè diu fos cert, trobo molt ridícul que intenti cobrar tan cars aquests desperfectes, majorment havent tingut durant quatre anys les meves cinquanta pessetes que vostè pot haver utilitzat, i capitalitzades...

—Deixi's de comptes! Aquí van vuit duros i estem en pau.

Ara he estat jo qui ha exclamat:

—I ara? Quina misèria!

I he abrigit an aquell senyor Esteve amb una significativa i despreciativa mirada de cap a peus.

P. BUSQUETS

DE LA GUERRA

FETS CONEGÜTS DEL 4 AL 10 DE MAIG DE 1917

Per terra

Al front occidental, nous atacs anglesos i francesos, que els alemanys han procurat contrarrestar amb contra-atacs. Els anglesos han fet més de 1.000 presoners nous, i els francesos uns 8.000 més, havent-se apoderat d'importants posicions al nord de l'Aisne.

Al front oriental, petits atacs russos cap a la banda de Romania.

Al front italià, fort canoneig.

Al front de Macedònia, l'activitat de la lluita és considerable, però no s'han produït modificacions en la situació.

Al front d'Àsia, res de nou.

Per mar

Un torpeder anglès de tipus antic, ha topat amb una mina i se'n ha anat a fons.

Un draga-mines anglès ha estat enfonsat per un submarí.

Per l'aire

Un aeroplà alemany ha volat damunt Londres, causant un mort i un ferit, i petits desperfectes.

REPICS

Tots els diaris ho han dit. L'altre dia el President del Consell no assistí a son despatx per a anar a les noces d'un passant seu.

Això sí, encarregà al Subsecretari que digués als periodistes que no hi havia cap nova d'interès.

¡Home de Déu, les noces del seu passant!... ¿Li sembla poc?

D'una conferència que ha dat En Cambó a Madrid:

«Quan s'acabi la guerra, uns cobraràn, altres pagaràn més de lo que cobrin i altres molts no cobraràn absolutament res i sols els hi tocarà pagar.»

Ja veuràn com, sense saber de quin modo, nosaltres resultarem ésser d'aquests darrers. Ja ho estic veient.

Han vist l'extraordinari de la revista madrilenya?

No està bé que nosaltres ho diguem però, francament, allò no va.

En fi, un cop més cal que'ns recordem de que és veritat que *roda el món i torna al Born*.

El regidor Vila Mariages, ha anunciat que contestarà, desde les columnes de *El Poble*

Català, a la campanya que ell suposa que s'ha fet contra ell.

Pobres lectors de *El Poble*! ¡Ja'ls playem!

El Comte de Romanones se'n va a descansar. Ja té de què, ja. Per nosaltres que se'n vagi també En Dato (que ja va nàixer cansat)... i que no torni, si pot ésser.

Hi ha un diari que no s'ha ocupat de l'Exposició d'Art Francés fins que se li ha ocorregut *reventar* el català.

No obstant aquest desdeny, aquesta cura de no volguer fer propaganda a l'Exposició, cada dia publica l'anunci.

¿Es estrany, oi?

¿Misteris del calaix? No. Com que aquell diari fa veure que és neutralista, pensa allò de «menos política y más administración».

Sobre tot la gran *administración*!

El dia de la «Jura» hi havien, formats a un costat del passeig de Gracia, *Boy-escuats*, amb els seus *papàs*, i naturalment amb aquella flama banda de música amb que fan tant de soroll. Al passar pel davant del que tocava el bombo vàrem notar que en aquest instrument hi portava pintat el lema de la colla:

«Siempre adelante» i efectivament el music portava el bombo penjat davant de la panxa. Però se'ns va ocórrer que si algun dia treient an En Foronda de president hi posaven a l'Hindenburg, aquest general segurament canviaria el lema per antiquat, i hi posaria el seu *siempre pa tras* i allavors el del bombo no se pas com s'ho farà, a no ésser que volgués imitar an aquell home que toca tants instruments...

Per temor de serioses escissions dintre el partit, els conservadors pensen deixar córrer el projecte de l'assemblea.

Assamblea?

Però ¿què carai volen fer assemblea, si són quatre peixets sense sang?

Deuràn fer-la dins del globo de vidre, en tot cas.

S'han reunit els sindicalistes i anarquistes militants per a acordar «lo que s'ha de fer» contra el progressiu esperit intervencionista en la guerra.

Molt senzill.

S'ha de fer lo següent:

Arrancar el cor i el cervell de la gent que encara creuen en els bons sentiments i en la justícia.

Llegeixo:

«Ayer llegó, de Palma, el canónigo magistral don Antonio Alcover.»

Canonge, «bueno»!

Però... *magistral*, mossèn Alcover?

No li diran pas, per les papeletes del diccionari?...

Dijous passat En Layret va donar al «Ateneu Enciclopèdic» una conferència sobre aquest tema:

«Política Social del Municipi.»

Si es tracta del Municipi de Barcelona tot-hom endevinarà quina és aqueixa política social:

La «repartidora».

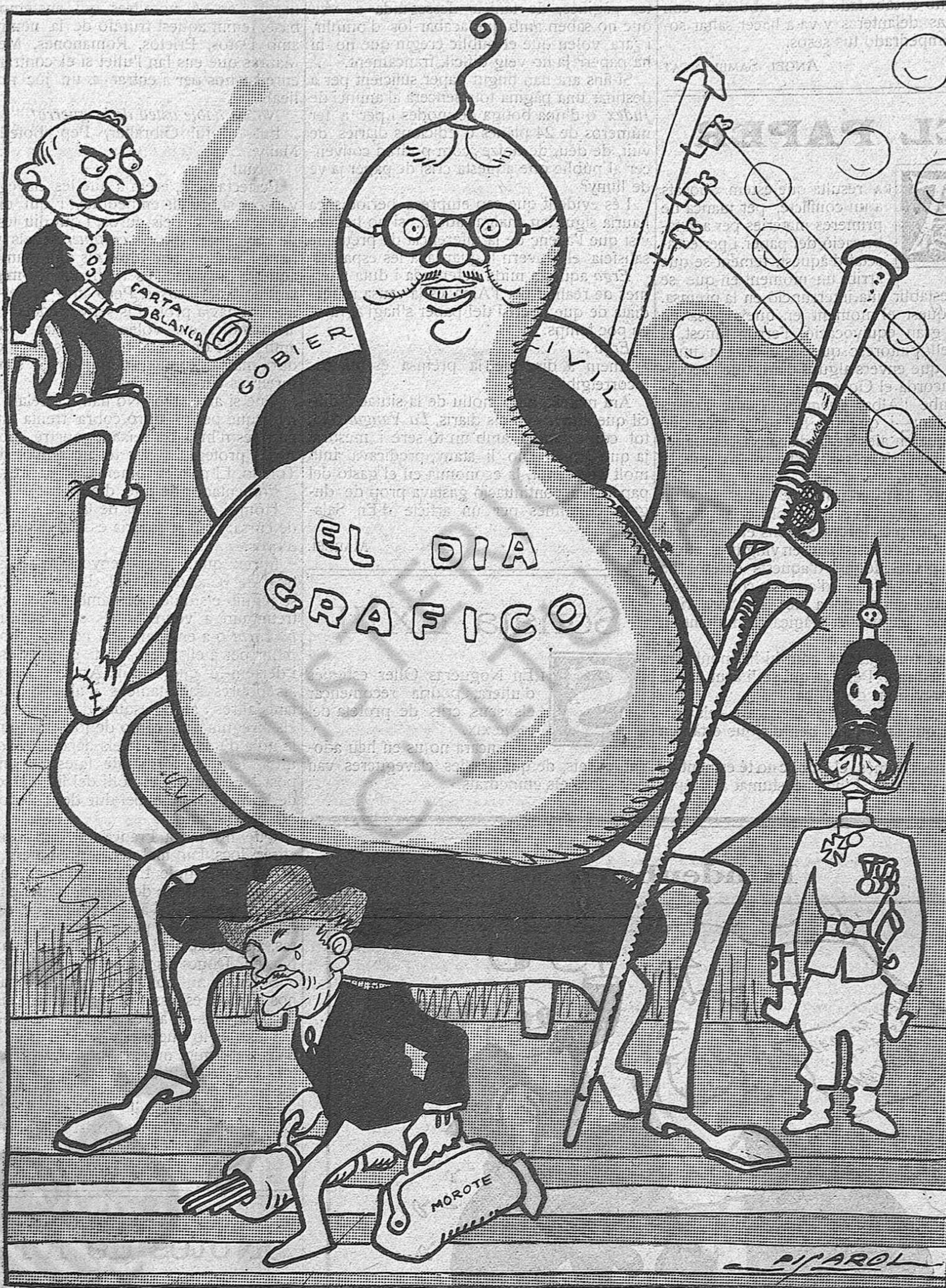
Final de la darrera sessió del Ajuntament, segons un periòdic:

«A las nueve menos diez, no habiendo más asuntos de que tratar, la presidencia levanta la sesión.»

Això de que no *habia más asuntos de que tratar*, m'ho pintaran al ciatell.

Si precisament assumptes és lo que sobren; si no se'n enllesteix cap!...

Siguin més sincers una altra vegada, i diguin: «A las nueve menos diez, y teniendo ganas de ir a cenar, la presidencia levanta la sesión.»

Ja te'n pots anar tranquil; la pau està assegurada.